

LAUSUNTO
23.8.2012

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Dnro VM 132:00/2011

Asia Lausuntopyyntö sokeriverotusta selvittävän työryhmän väliraportista.

Pyydettyä lausuntona Suomen Leipuriliitto ry esittää asian osalta seuraavaa:

Ensinnäkin haluamme kiittää väliraportin tehnyttä työryhmää hyvin ja perusteellisesti tehdystä raportista. Raportti osoittaa, että työryhmä on perehtynyt asiaan monipuolisesti ja nähnyt paljon vaivaa pohtiessaan raportissa esiintuotuja asioita ja vaihtoehtoja.

Suomen Leipuriliitto ry vastustaa sokeriveron käyttöönottoa. Sokerivero ja sen käyttöönotto olisi yksi uusi byrokratian lisäys suomalaisen leipomo- ja/tai konditoriayrityksen arkeen. Sokerivero aiheuttaisi yrityksille entisestään lisää työtä ja kustannuksia eli niin sanottua hallinnollista raskautta, kuten asia työryhmän väliraportissa vaihtoehtojen mallien kohdalla useassa kohdassa ilmaistaan.

Leipuriliitto katsoo, että sokeriverotyöryhmän väliraportti osoittaa myös hyvin sen, kuinka monimutkainen ja työläs uusi sokeriverojärjestelmä kokonaisuudessaan tulisi olemaan, riippumatta siitä, mikä väliraportissa mainituista vaihtoehtoisista malleista tulisi valituksi.

Leipuriliitto katsoo, että jos valtiolta tarvitsee lisää rahaa, se tulee toteuttaa elintarvikkeiden arvonlisäverotusta korottamalla, ei uusilla työllä ja kustannuksilla lisäävillä säännöksillä. Niin harmilliselta kuin elintarvikkeiden arvonlisäveron korottaminen leipomo- ja konditoria-alan yrityksistä tuntuukin, on se tässä tapauksessa ainoa järkevä vaihtoehto.

Leipuriliitto toteaa, että sokeriverolla ei tosiasiaa pystytä edistämään terveellistä ravitsemusta. Sokeriverolla voidaan saavuttaa ainoastaan valtiohallinnon fiskaaliset eli valtion tuloja koskevat tavoitteet. Mutta tämä tavoite voidaan saavuttaa paljon yksinkertaisemmalla tavalla, aiheuttamatta yrityksille turhaa työtä ja kustannuksia, elintarvikkeiden arvonlisäveroa korottamalla. Jotta sokeriverolla pystyttäisiin todellisuudessa vaikuttamaan kulutukseen, vero tulisi nostaa todella korkeaksi. Ja jos vero nostettaisiin korkeaksi, niin siitä aiheutuisi erittäin merkittävää vahinkoa

monipuoliselle, monimuotoiselle ja työvoimavaltaiselle leipomo- ja konditoria-alalle. Ja tällöin valtiovallan fiskaaliset tavoitteet eivät enää välttämättä täyttyisi. Toivon mukaan näin ei kuitenkaan tulla tekemään.

Toissijaisesti, jos sokerivero on poliittisista syistä johtuen joka tapauksessa pyrittävä saamaan Suomessa voimaan, Suomen Leipuriliitto toteaa seuraavaa:

Sokeriverotyöryhmän väliraportin vaihtoehtoisista malleista ns. lisättyyn sokeriin perustuva malli (väliraportissa s. 54 mainittu ns. ensimmäisen vaihtoehto), jossa sokeria verotettaisiin raaka-aineena, voisi olla mahdollinen myös suomalaisen leipomoalan kannalta. Tämä sillä edellytyksellä, että verovelvollisia olisivat sokerin valmistajat ja maahantuojat, eivät enää leipomo- ja konditoriatuotteiden valmistajat. Suomalaiset leipomot ja konditoriat käyttäisivät ns. sokeriverolla lisättyä verollista sokeria. Toinen edellytys on se, että kotimaista ja ulkomaista sokeria ja ulkomaisia leipomotuotteita verotettaisiin tavalla tai toisella samalla tavoin, jotta ulkomaiset tuontituotteet eivät pääse parempaan asemaan kuin kotimaassa valmistetut leipomotuotteet. Tärkeää on myös se, että erilaiset muut makeutusaineet olisivat myös sokeriverotuksen piirissä. Muutoin on vaara, että luonnollinen sokeri pyritään korvamaan keinotekoisilla ja/tai tuontiraaka-aineilla, jotka eivät ole kuitenkaan yhtään sen terveellisempiä kuin luonnollinen sokeri.

Suomen Leipuriliitto toteaa, että mikäli edellä mainittu vaihtoehto ei ole mahdollinen, niin sokeriveroa ei tule missään tapauksessa toteuttaa. Kaikki muut työryhmän väliraportissa mainitut vaihtoehtoiset mallit ovat leipomoalan kannalta täysin kestäättömiä. Näillä malleilla aiheutettaisiin vain paljon lisää työtä ja vaivaa suomalaiselle leipomo- ja konditoria-alalle, jolla haasteita on jo muutoinkin riittämiin.

Esimerkkinä vaihtoehtoisien mallien kestäättömyydestä mainitsemme yhden väliraportissa esille tuodun kohdan. Väliraportin s. 49 todetaan: ”tällöin esimerkiksi banaanipalojen sokeri tulisi verotetuksi kakussa, jos kakku verotetaan kokonaissokeripitoisuuden perusteella. Vastaavasti banaanipalojen paino tulisi verotetuksi myös lopputuotteen painoon perustuvassa veromallissa”. Toivon mukaan Suomesta ei löydy sellaisia poliittisia päättäjiä, jotka säätävät lain, jossa suomalaisen leipomo- ja konditoria-alan yrittäjän edellytetään tekevän (jo nyt usein 12-14 tuntiseksi venyvän työpäivän päätteeksi) tuollaisia banaanipalojen sokeriin liittyviä laskelmia.

Lisäksi on myös syytä huomioida, että varsinkaan pienten leipomoiden tietojärjestelmät eivät ole kovin kehittyneitä. Jos sokerivero tulisi voimaan ja jos tietoja pitäisi kerätä esimerkiksi kokonaissokeripitoisuuden tai lisättyyn sokeriin perustuvan mallin (ks. väliraportti s. 55 todettu malli, jossa tuotteet verotetaan vasta lopputuotteina) mukaan, olisi oikeudenmukainen tilastointi ja keräily 700 suomalaisessa leipomossa todellisuudessa täysin mahdotonta. Se johtaisi todennäköisesti vain veronkiertoon sadoissa leipomoissa. Lisäksi olisi täysin epärealistista edes edellyttää, että leipomoissa, varsinkin pienemmissä leipomoissa, pitäisi sokeripitoisuus pystyä mittaamaan leipomotuotteista, kun mittaaminen väliraportissa mainitun mukaisesti on vaikeaa myös laboratorio-olosuhteissa (ks. väliraportti s. 56).

Suomen Leipuriliitto toteaa, että nykyinen makeisten, virvoitusjuomien ja jäätelöiden valmistevero on ko. aloja edustavien yritysten mukaan syrjivä vero. Näin varmasti onkin. Se ei kuitenkaan saa olla peruste sokeriveron käyttöönotolle. Jos yleisesti katsotaan, että nykyinen vero on syrjivä, niin tällainen vero tulee poistaa ja tehdä muita ratkaisuja, esimerkiksi nostaa elintarvikkeiden arvonlisäveroa. Lain säätäjän tarkoituksena ei voi olla se, että joidenkin alojen kurjuutta pitää jakaa myös muille aloille, jotta toisillakin aloilla olisi kurjaa.

Lopuksi

Suomen Leipuriliitto haluaa muistuttaa, että Tilastokeskuksen mukaan maassamme toimi vuoden 2011 lopussa 707 leipomoyritystä, joilla oli yhteensä 775 toimipaikkaa. Suomessa on suuria, keskiuuria ja paljon pieniä leipomoita, ja joukkoon mahtuu niin teollistuneita kuin käsityövaltaisia yrityksiä. Pienten leipomoiden suurta määrää kuvastaa se, että vähemmän kuin 10 työntekijää työllistäviä leipomoyrityksiä on edelleen yli 550. Lisäksi monissa päivittäistavarakaupoissa toimii jauholeipomoita, joten tuoreita leipomotuotteita on maassamme hyvin saatavilla. Leipomoala on muusta elintarviketeollisuudesta poiketen edelleen hyvin monipuolista, monimuotoista ja työvoimavaltaista. Leipomoala eroaa siten olennaisesti muusta enemmänkin prosessiteollisuuteen perustuvasta elintarviketeollisuudesta. Leipomoala työllistää Suomen elintarviketeollisuuden työvoimasta noin 28 %. Elintarviketeollisuudessa työskentelee yhteensä noin 33 000 työntekijää ja toimihenkilöä, heistä noin 9000 työskentelee leipomoissa. Tämän lisäksi yrittäjiä/yrittäjäpariskuntia on noin 700 – 1000 henkilöä.

Sokerivero ja sen käyttöönotto kohdistuisi ennen kaikkea pienempiin leipomoihin, koska nimenomaan ne valmistavat kahvileipiä ja konditoriatuotteita. Suuret ja keskiuuret leipomot keskittyvät pääasiassa ruokaleivän valmistamiseen. Toisaalta, kun sokeriveroa ei pidä periä pienemmiltä leipomoalan yrityksiltä, niin ei sitä tasapuolisuuden nimissä pidä periä myöskään suuremmilta leipomoalan yrityksiltä.

Kunnioitavasti

SUOMEN LEIPURILIITTO RY

Mika Väyrynen
Toimitusjohtaja